

Nr 502

Av herrar Börjesson i Glömminge och Johansson i Skärstad, om
bostadslån för pensionärshemslägenheter.

Under efterkrigstiden har bostadsstandarden förbättrats på ett påtagligt sätt. Den höga standarden är emellertid ojämnt fördelad. 1960 års bostadsräkning visar, att särskilt landsbygdens åldringar har dåliga bostäder, och de allra äldsta bor sämst. Problemet med åldringarnas bostadsfråga är emellertid inte bara en fråga om bostädernas kvalitet. Det är också i hög grad en lokaliseringsfråga. Många åldringar bor i omoderna stugor långt från annan bebyggelse och möjlighet till hjälp. I många fall är en förbättring av sådana bostäder inte en framkomlig väg. Bostaden kan vara i så dåligt skick att en förbättring till rimlig kostnad inte är möjlig. Den kan också vara så illa belägen att åldringen inte kan få den tillsyn som det kan vara behov av. I dylika fall måste andra, goda bostäder anskaffas. Enligt beslut av 1964 års riksdag kan i glesbygdsområden förbättringslån utgå för uppförande av temporära bostäder åt åldringar. Till sådana glesbygdsområden har främst hänförts Norrlands inland, västra Svealand och nordvästra Götaland. Det har i detta sammanhang framhållits att temporära bostäder inte kan komma i fråga där det föreligger ett långsiktigt behov av åldringsbostäder.

Den inventering av åldringsbostäder som påbörjades i april 1964 är i stort sett avslutad. En sammanfattning av inventeringens resultat visar att antalet åldringshushåll i småhus, som är i behov av ny bostad, kan uppskattas till minst 15 000. Eftersom endast en ringa del av detta behov kan tillgodoses genom uppförande av temporära bostäder blir den övervägande delen av nyproduktionen av bostäder för åldringar beroende av i vilken utsträckning bostadslån för pensionärsbostäder kan erhållas.

Vid fördelningen på kommuner av de för länen fastställda lägenhetsramarna har länsbostadsnämnderna tillämpat de i statsverkspropositionen angivna riktlinjerna och särskilt beaktat bostadsbyggnadsbehovet i kommuner med stor bostadsbrist. Möjligheterna till bostadsbyggande i landsbygdskommunerna och deras tätorter har därmed minskat betydligt. Som konsekvens härav har produktionen av pensionärsbostäder reducerats på ett oroväckande sätt.

Denna utveckling synes inte vara förenlig med statsmakternas strävan att förbättra åldringarnas bostadsförhållanden. Det kan förväntas att den regionala fördelning av bostadsbyggandet som gällt för år 1965 icke näm-

värt kommer att förändras under de närmast följande åren, eftersom den ökning av bostadsbyggandets omfattning, som kan vara möjlig att ernå, torde komma att förläggas till storstadsregionerna. Det bör därför vara angeläget att för de kommuner, som icke har möjlighet att med stöd av förbättringslån uppföra temporära pensionärsbostäder, skapa andra förutsättningar för produktion av åldringsbostäder.

Ett alternativ till lösande av denna fråga vore att utsträcka tillämpningsområdet för förbättringslånen till att omfatta även lån till nybyggnad av pensionärshem. En sådan åtgärd skulle ju väl överensstämma med i årets statsverksproposition framlagt förslag om att förbättringslånen i fortsättningen skall förbehållas pensionärer och likställda.

Ett annat alternativ som synes vara att föredraga är en utvidgning av lägenhetsramen, som skulle få utnyttjas för beslut om lån till nybyggnad av pensionärsbostäder i kommuner av den typ som här omnämnts. En utvidgning av lägenhetsramen med 1 000 lägenheter för detta ändamål är synnerligen angelägen, och den torde med hänsyn till den förhållandevis låga kostnaden per lägenhet icke kunna rubba den samhällsekonomiska balansen. Ett annat förhållande som förtjänar påpekas är att det på grund av den minskade sysselsättningen inom byggnadsbranschen i landsbygdskommunerna finns en viss tillgång på icke utnyttjad äldre arbetskraft, som härigenom skulle kunna få sysselsättning.

Med stöd av det ovan anförda hemställas,

att riksdagen måtte medge att — utöver de av Kungl. Maj:t föreslagna låneramarna — bostadslån må beviljas under ettvarv av åren 1966, 1967 och 1968 för högst 1 000 lägenheter i pensionärshem, företrädesvis i landsbygdskommuner, och att lån från lånefonden för bostadsbyggande — utöver tomt-rättslån till kommuner — må beviljas intill ett belopp av 1 820 000 000 kr. under år 1966.

Stockholm den 26 januari 1966

Fritz Börjesson
i Glömminge

Sven Johansson
i Skärstad